

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Základní škola Šenov u Nového Jičína, okres Nový Jičín

Školní 20, 742 42 Šenov u Nového Jičína

Identifikátor školy: 600 138 399

Termín konání inspekce: 9. – 11. květen 2001

Čj.	144 136/01-11128
Signatura	on4zu137

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Ve školním roce 2000/2001 zabezpečuje plně organizovaná Základní škola v Šenově u Nového Jičína vzdělání 139 žákům, 27 dojíždí z Bernartic nad Odrou (21), Jeseníku nad Odrou (4) a Kunína (2). Vyučování probíhá v devíti třídách. Na průměrný počet 15 žáků ve třídě má škola udělenou výjimku na základě rozhodnutí MŠMT. Z hlediska právní formy je zálohovou organizací a její součástí je družina.

Škola má k dispozici dvě bezprostředně sousedící budovy (původní budova školy je z r. 1901), tělocvičnu, hřiště a zahradu, jejíž část je využívána při výuce pracovních činností. Z hlediska běžného provozu je počtem učeben, odborných pracoven a odpovídajícího sociálního zázemí prostorová vybavenost vyhovující. Stravování je zajištěno výdejem obědů, které připravuje školní jídelna ZŠ Nový Jičín ul. Jubilejní.

Při škole je od r. 1998 zřízeno občanské sdružení „Mláď“, jehož hlavním cílem je podpora zájmových aktivit žáků.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Hospitovány byly hodiny všech přítomných vyučujících českého jazyka. Týdenní časové dotace, které byly stanoveny v nejnižších hodnotách, korespondovaly s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola. Tematické plány byly vypracovány v souladu s učebními osnovami, jsou adresné vůči jednotlivým třídám, respektují jejich složení a vyjadřují i specifiku vyučujících. Nejen v plánování, ale i v hodinách, a to především na 1. stupni, se ve výuce projevila snaha o vnitřní diferenciaci, o individuální práci s žáky a o odlišnost vyučovacích postupů podle specifického složení kolektivů. Pro žáky s dysfunkcemi byly vytvořeny individuální učební plány, reedukace probíhají mimo vyučování. V oboru český jazyk škola nenabízí žádný volitelný ani nepovinný předmět. Problematika přípravy žáků 9. tříd na přijímací zkoušky je řešena formou konzultací a individuální práce vyučujících a žáků. Základní ukazatele v oblasti plánování a přípravy výuky českého jazyka byly splněny. Kontinuita výuky předmětu v jednotlivých ročnících je zajištěna.

Pouze tři ze sedmi učitelů splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku českého jazyka, ostatní mají buď pouze pedagogickou, nebo odbornou způsobilost, či jim chybí kvalifikace úplně. Přesto se zásadní nedostatky nevyskytovaly. Hodiny byly hodnoceny jako průměrné i velmi dobré, tři pak pro vysokou míru tvořivosti a motivace jako vynikající.

Hospitace potvrdily převážně velmi dobrou metodickou i odbornou připravenost učitelů, založenou na zkušenosti, orientaci v problematice a v mnoha případech i na progresivních a alternativních metodách. V rámci školy se problematikou českého jazyka zabývají metodické orgány (na 1. stupni metodické sdružení učitelů daných ročníků, pro vyučující na 2. stupni je zavedena předmětová komise jazykového vyučování). Projednávaná tematika se týká organizačních záležitostí, obsahuje i metodickou, odbornou nebo výukovou náplň. Např. značná pozornost je věnována dalšímu vzdělávání učitelů, byl vytvořen systém pravidelného prověřování znalostí žáků a kontroly žákovských písemností, jejich hodnocení a následných oprav.

Výuka probíhala v kmenových třídách případně ve školní knihovně. Prostorová i materiální vybavenost poskytovala velmi dobré podmínky pro zvolené vyučovací metody a formy. Žáci mají k dispozici učebnice a pracovní sešity z řady Alter a SPN, vedeni byli k práci s lexikony a

Pravidly. Při didaktických hrách se jako další informační zdroje uplatňovaly encyklopedie a odborná literatura. Učitelům je k dispozici běžná audiovizuální, didaktická i výpočetní technika, používán byl magnetofon a zpětný projektor.

Proces učení byl řízen srozumitelnými pokyny, sled a výběr informací byl vhodný a přiměřený náročnosti učiva. Učitelé sledovali především cíl výuky, který byl téměř ve všech třídách splněn. Při frontálním způsobu vedení výuky byly velmi často uplatňovány mezipředmětové vztahy, tvořivé formy vyvozování a výkladu. Úkoly byly připraveny pro dvojice, skupiny či řady žáků, zadávány byly i individuálně. U některých vyučujících, a to především v nižších třídách, byl zřetelný trend k integrovanému učení. Ve většině hodin zbyl časový prostor na shrnutí učiva a na závěrečné hodnocení práce třídy i jednotlivců.

Pozornost se učitelé snažili zajišťovat především vstupními motivačními metodami, změnami činností. V jedné hodině proběhla inspirativní a příkladná motivace různorodými dramatickými vstupy a výstupy. Jen v několika třídách byly zařazovány relaxační chvilky, i když ve většině hodin byly pracovní aktivity střídány tak, aby žáci alespoň měnili pracovní polohy. Učivo bylo interpretováno správně, příklady při uvádění učiva byly promyšlené a funkční. Grafická úroveň zápisů na tabuli i vedení zápisů v žákovských sešitech byly na dobré úrovni. Žáci prokazovali aktivitu a snahu, projevíli zájem a většinou velmi dobré znalosti. Učitelé vedli žáky k vhodným pracovním návykům, při hodnocení žákovských výkonů vyjadřovali pozitivní postoje. I když sledované byly většinou hodinami opakovacími, poměrně málo byly spojeny s dílčí nebo shrnující klasifikací. Žáci byli učiteli kontrolováni a opravováni, mohli si zpětně porovnat výsledky mezi sebou. Analýza chyb byla prováděna, žáci byli vedeni ke zdůvodňování správných tvarů. V respektování didaktických principů se neprojevíly větší problémy, s výjimkou jedné hodiny, kde nebyla výuka dostatečně názorná.

Dohodnutá pravidla jednání byla žáky i učiteli přijata. Především v nižších třídách mohli žáci vyjádřit vlastní názor, byly připraveny podmínky pro jejich souvislý slovní projev a pro podnětnou interakci. Vyjadřování vyučujících, jejich pohotovost a jazyková správnost byla velmi dobrá. Totéž se týká i jejich neverbálních projevů. Téměř u všech vyučujících byla zřetelná snaha o citlivý přístup, žáci byli osobnostně respektováni. Kázeňské problémy v době inspekční návštěvy nebyly zaznamenány, u žáků se projevil kladný vztah k výuce i k učitelům.

Shrnutím jednotlivých atributů je úroveň výuky českého jazyka hodnocena jako velmi dobrá s výraznými pozitivy v oblasti interakce, komunikace a používaných forem a metod práce.

Matematika a vybrané přírodovědné předměty

Ve dvanácti hodinách byla prostřednictvím hospitací sledována výuka matematiky, fyziky a chemie. Její hodnocení se pohybovalo v rozmezí velmi dobrá a průměrná, jedna hodina byla hodnocena jako vynikající. Hospitace se uskutečnily u všech přítomných vyučujících sledovaných předmětů.

Výuka se řídí učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 s platností od 1. září 1996, včetně úprav a doplňků čj. 25018/98-22 s platností od 1. 9. 1998. Časová dotace pro matematiku a chemii odpovídá nejnižší hranici učebního plánu, fyzika je posílena o dvě hodiny. Významnou složkou profesní přípravy je volitelný předmět technické kreslení, který navazuje na matematiku a výrazně přispívá k rozvoji prostorové představivosti. Je vyučován v 7. a 8. ročníku. Součástí dlouhodobé přípravy učitelů jsou tematické plány, které zpracovali v souladu s osnovami. Učivo je dostatečně obsahově i časově rozčleněno, laboratorní práce navazují na probranou látku, jsou uvedeny počty hodin pro opakování a ověřování výsledků učení. Jejich příprava byla konzultována v metodických orgánech, které

garantují zamezení duplicity obsahu a návaznost učiva jednotlivých ročníků. Kontrola prokázala, že ne všichni učitelé doceňují potřebu průběžné práce s touto pomůckou a řídí se spíše obsahem učebnic (zejména učitelé 1. stupně). Bezprostřední přípravu zaměřovali vyučující na učební obsah a organizaci hodiny, méně se orientovali na osobnost žáka a jeho individuální možnosti. Romským a integrovaným žákům v 1. a 2. ročníku poskytovala pomoc romská asistentka.

Z pěti vyučujících na 1. stupni má pouze jedna učitelka požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost, tři mají pedagogickou způsobilost a jedna je nekvalifikovaná. Jedna učitelka má kratší (čtyřletou) praxi. Pečlivá a promyšlená metodická i materiální příprava pozitivně ovlivňovala efektivitu výuky, pedagogické zásady byly respektovány. Na 2. stupni vyučují sledované předměty kvalifikovaní učitelé.

Výuka matematiky probíhá až na jednu výjimku v prostorově vyhovujících kmenových třídách s běžným uspořádání a vybavením. Výzdoba učeben, která dotváří pracovní prostředí, má dobrou estetickou úroveň, její součástí jsou názorné systematické přehledy učiva a svépomocí zhotovené didaktické pomůcky. Třídě na 1. stupni působí příjemně, výzdoba je nápaditější a podnětnější. K dispozici jsou odborné pracovny – počítačová (10 PC z toho 4 v síti, jeden s přístupem na Internet) s programovým vybavením, fyziky a chemie (s rozvody elektřiny, plynu a vody, televizorem, videem, videokamerou a počítačem) a cizích jazyků. Ve všech pracovnách jsou informační materiály k učivu, polodborná literatura a demonstrační pomůcky. Žáci 1. a 2. ročníku mají pracovní sešity nakladatelství Prodos, 3. až 5. ročníku nakladatelství Alter. Na 2. stupni není vytvořen systém řady učebnic jednoho nakladatelství (např. fyzika – SPN, chemie – Fortuna, matematika – Prometheus, SPN, Kvarta). Škola má potřebný výběr starších učebních pomůcek, které byly při výuce vhodně používány. Zejména v nižších ročnících pracují učitelé i s pomůckami zhotovenými svépomocí, případně s pracovními listy. Dobře je vybavena didaktickou a výpočetní technikou. Kromě již zmíněných má škola další čtyři počítače. V několika hodinách byla sledována práce se zpětným projektorem, výpočetní technika v rámci běžné výuky zařazena nebyla.

Ve všech hospitovaných hodinách byla konstatována velmi dobrá příprava vyučujících. Jejich organizace umožňovala v celkové struktuře velký podíl samostatné práce žáků (jednalo se většinou o hodiny opakovací). Srozumitelné pokyny a převážně přiměřená náročnost učiva přispívaly k naplnění výukového cíle. V nižších ročnících dbaly učitelky na psychohygienu, zařazovaly činnosti spojené s účelným pohybem po třídě a často střídaly pracovní činnosti. V ostatních třídách převládala potřeba učitele dokončit plánovaný program hodiny. Odlišnost pojetí výuky se projevovala zejména ve výběru forem a metod práce. Asi ve dvou třetinách sledovaných hodin převládaly v delším časovém úseku frontální činnosti s výrazně řídicí úlohou učitele. Sledovány byly i jiné organizační formy (práce ve dvou a vícečetných skupinách, individuální výuka), pro zvýšení názornosti měli učitelé připraveny demonstrační pomůcky. Vyskytly se i hodiny charakteru nazíracího a verbálního charakteru, kde byli žáci orientováni na přejímání hotových poznatků jednostrannou metodou poznávací činnosti. V nejnižších ročnících se žáci aktivně podíleli na tvořivé učební činnosti i s pomocí prvků dramatické výchovy. Pracovní tempo se přizpůsobovalo pomalejším žákům, diferenciací náročností učiva uplatňována nebyla. Neefektivní byla četba zadání úloh i výsledků. Ne všichni učitelé věnují v matematice odpovídající pozornost písemnému projevu žáků. Ve fyzice i chemii jsou prováděny stručné zápisy učiva, dobře vedeny jsou i zápisy laboratorních prací.

Pracovní součinnost učitele a žáků podněcovala vhodná, ale málo častá motivace. Pozitivně působily i vhodná forma komunikace, zájem učitele o názor žáků, v nižších ročnících pestrost forem aktivního učení, pochvaly za dobře zvládnutý úkol a klidná atmosféra, v níž se vyučování rozvíjelo. Málo využito zůstalo navozování problémových situací. Úvodní oznámení

cíle a zpravidla i náplně žákovských činností doplňoval vstupní rozhovor ke zjištění obecného povědomí o novém učivu. Byl spíše delším dialogem učitele a jednoho žáka, ostatní žáci byli pasivní. Relaxační a soutěživé prvky charakterizovaly především hodiny na 1. stupni, stejně jako časté pozitivní posilování (např. povzbuzením, pochvalou, klasifikací apod.). Motivačně působila na žáky i individuální pomoc učitele (případně romské asistentky) a možnost sebekontroly. Na řízenou samostatnou práci navazovala průběžná, případně následná kontrola, její výsledky klasifikovány nebyly. Pozitivní roli sehrávalo i respektování pedagogických zásad přiměřenosti, názornosti a soustavnosti. Zhodnocení hodiny s ohledem na úspěšnost dosažení cíle hodiny a žákovských aktivit bylo spíše výjimkou.

Vystupování učitelů bylo korektní, způsob řízení výuky vytvářel jasná pravidla stavěná na pozitivních vztazích. Žáci reagovali přirozeně, projevy nekázně nebyly zaznamenány. Převažovala komunikace ve směru učitel-žák. Až na výjimky je úroveň verbálního projevu vyučujících na velmi dobré úrovni.

Kvalita vzdělávání v matematice a vybraných přírodovědných předmětech je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Podmínky, ve kterých probíhá výuka, jsou po stránce materiálně-technické velmi dobré, z hlediska požadované odborné a pedagogické způsobilosti je personální zajištění průměrné. Oblasti přípravy a plánování výuky, organizace, forem a metod práce, motivace a hodnocení, interakce a komunikace jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Celkově je kvalita vzdělávání hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Problematika malé naplněnosti tříd a z toho vyplývající podmíněná existence stávající organizace školy se pro začínající ředitelku stala určujícím prvkem koncepčního záměru. Při stanovení priorit vycházela ze znalostí podmínek a možností školy, které při plánování vhodně uplatnila. Základem se stalo posilování vnějšího informačního systému a dobrého jména školy prostřednictvím vlastní výchovně-vzdělávací činnosti (zvyšováním aprobovanosti výuky, poskytováním odborné péče integrovaným žákům s poruchami učení, práce romské asistentky) i uspokojováním zájmů žáků (spoluprací se Základní uměleckou školou Mis music Kopřivnice a občanským sdružením „Mládí“, činnost zájmových kroužků). Úspěšnost zvolené koncepce dokazuje např. zvyšování zájmu rodičů žáků okolních vesnických škol i počet zapsaných dětí do 1. ročníku (25).

Hlavní úkoly pro jednotlivé oblasti práce (vzdělávací, výchovného působení řízení, materiálního zabezpečení výuky), včetně realizačních forem, prostředků a časového harmonogramu, zpracovala ředitelka v celoročním plánu. Z něj vychází dílčí plány poradních orgánů a měsíční plány, na jejichž přípravě se podílí pracovníci s přidělenými kompetencemi. Plánovací systém je přehledný, jednotlivé úkoly ředitelka průběžně sleduje a následně vyhodnocuje. Koncepční a plánovací činnost výchovně-vzdělávacího procesu vychází z učebního dokumentu Základní škola. Učební plán 7. – 9. ročníku doplňují tři volitelné předměty (dva pro 7. a 9. ročník a pouze jeden pro 8. ročník) a nepovinný předmět se sportovním zaměřením. Při tvorbě nabídky je prioritou využít personální a materiálně-technické

podmínky školy ve směru zájmu žáků (informatika, domácnost, technické kreslení). Stavby žáků v jednotlivých třídách nevyvolávají potřebu dělené výuky. Škola zajišťuje výuku náboženství a individuální péči sedmi integrovaným žákům s poruchami učení. Vzájemnou informovanost učitelů provádějících nápravu, třídních a vyučujících zajišťuje výchovná poradkyně (současně zástupkyně ředitele). Žáci mohou rozvíjet své zájmy pod vedením pedagogů v sedmi kroužcích.

Organizování

Ředitelka byla jmenovaná k 1. červenci 2000. Připravené organizační schéma je přehledné, kompetence jsou vymezeny konkrétně a jednoznačně. Funkčnost organizační struktury si ředitelka ověřuje stejně jako přínos podílu pověřených zástupců na řízení.

Poradními orgány jsou – metodická sdružení a předmětové komise, aktiv třídních učitelů, pedagogická rada, vnějšími partnery pak rada rodičů, výchovná komise, Základní umělecká škola Mís music, občanské sdružení „Mládi“, a zástupci zřizovatele. Ředitelka bezprostředně zajišťuje denní provoz školy a organizaci výchovně-vzdělávacího procesu, řídí metodické orgány, pedagogické pracovníky a školní družinu, zabezpečuje a provádí kontrolu výuky na 2. stupni a zajišťuje spolupráci s výchovně-vzdělávacími partnery. Prostřednictvím své zástupkyně kontroluje provozně-ekonomické záležitosti, správní zaměstnance a výuku na 1. stupni. Dokumentace upravující organizaci výchovně-vzdělávací činnosti školy je řádně vedena. Ve školním řádu jsou uvedena práva i povinnosti žáků, zásadní informace pro rodiče a jeho obsah je stejně jako organizace vyučování v souladu s vyhláškou č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. Začátek vyučování je s ohledem na dojíždějící žáky stanoven na 7:50 hodin.

Velikost kolektivu a otevřený způsob vzájemné komunikace pedagogických pracovníků a vedení školy zajišťuje i přenos potřebných informací. Ve sborovně je prostor pro zveřejňování písemných podkladů a zpráv. V případě potřeby jsou svolávány krátké porady metodických orgánů i všech učitelů. Vedení školy dbá na ochranu osobních dat. Nástěnky na chodbách poskytují přehled o aktivitách školy, výsledcích sportovních i dalších soutěží, zprávy zde umísťuje i výchovná poradkyně. Škola využívá směrem k rodičům a vnějším partnerům různé informační zdroje (třídní schůzky, příspěvky do místního tisku, konzultační dny výchovného poradce, internetové stránky, den otevřených dveří). Také řada akcí, kterými se škola prezentuje na veřejnosti (podrobný výčet uvádí výroční zpráva), napomáhá udržovat její dobré postavení v obci.

Výroční zpráva za školní rok 1999/2000 zpracovaná bývalým ředitelem je v souladu s §17 e odst. 2, 3 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, avšak obsahuje – v rozporu s § 5 zákona č. 101 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů – osobní a citlivé údaje. Zpráva byla schválena pedagogickou radou, je přehledná, podává dostačující množství informací a má vypovídající hodnotu. Závěr, kde škola provádí sebehodnocení zatím schází. Do doby zpracování inspekční zprávy byla výroční zpráva stažena a nahrazena opravenou verzí.

Rozhodnutí vydávaná ředitelkou jsou konkrétní, jednoznačná a včasná, podložena dostatečným množstvím výchozích informací a jejich analýzou. Přípomínky zřizovatele, které vyplývají z jednání Obecní rady a Obecního zastupitelstva, akceptuje.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka působí na ostatní pracovníky pozitivně svým přímým jednáním, je otevřená přínosným aktivitám, reaguje na nové podněty ve vzdělávání a iniciuje jejich realizaci. Postupně

připravuje podmínky pro vedení skupin a kooperaci se zástupci nižších stupňů řízení. Funkční vztahy mezi ředitelkou a zástupkyní jsou podloženy dlouholetým partnerským působením na zdejší škole, vzájemným respektem a zájmem o kvalitní výsledky. Z hlediska stylu řízení převažuje orientace na úkoly, směrem ke kolektivu se ředitelka podle vlastního vyjádření cítí v roli konzultanta a poradce, i když nemá problém uložit úkol příkazem. Pedagogickému kolektivu, který byl v posledních letech přirozenými odchody do důchodu doplněn mladými učiteli, podle slov ředitelky i některých učitelů styl řízení vyhovuje.

Obecně se projevující nedostatek učitelů s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí se projevuje i ve zdejší škole. Na 1. stupni splňuje tuto podmínku jedna učitelka, tři mají pouze pedagogickou způsobilost, a to vysokoškolské vzdělání pro výuku na 2. stupni. Nekvalifikovaná vyučující (učitelka mateřské školy) studuje 3. ročník učitelství pro 1. stupeň. Tím je porušena vyhláška č. 139 ze dne 28. května 1997 o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Hodiny nekvalifikovaných učitelek byly promyšlené a velmi dobře připravené směrem k žákům. Na 2. stupni jsou až na jednu výjimku všichni učitelé kvalifikovaní, jeden je začínající. Od 1. října 2000 úvazek jednoho učitele, který k tomuto datu ze školy odešel, zajišťují dva důchodci. Zájem ředitelky o pozitivní vývoj školy dokládá koncepční záměr a jeho postupná realizace. Průběžně zajišťuje odborný růst učitelů jejich vzděláváním ve směru nových organizačních metod a forem práce, předmětových činností a náprav specifických poruch učení. Vedení nekvalifikovaných učitelů je plánováno a uskutečňováno v rámci běžné přípravy na vyučování. Vedení začínajícího učitele, které je systematické, probíhá podle podrobného písemného plánu. Kontrolu výsledků této činnosti provádí ředitelka průběžně cílenými konzultacemi.

Většina pedagogů se zapojila do činností, které škola organizovala v průběhu minulých let, což potvrzuje vhodnou motivaci ze strany vedení (např. již zmíněná činnost zájmových kroužků anglického jazyka, počítačového, keramického a se sportovní náplní, vedení školního časopisu, příprava akademie a řady dalších mimovyučovacích a mimoškolních akcí, organizace ozdravného pobytu). Nově byl realizován projektový den Evropské unie a společná akce se žáky ZŠ Rybí, Bernartice a dětmi místní mateřské školy. Učitelé uplatňují profesní aktivity při přípravě žáků na přijímací zkoušky, soutěže, olympiády a organizaci turnajů.

Kriteria pro stanovení výše nadtarifních složek platu jsou konkrétní a zaměstnanci jsou s nimi seznámeni. Ředitelka je má doloženy zjištěnými skutečnostmi. Pozitivně na pracovníky působí morální stimulace využívaná zpravidla bezprostředně po úspěšné akci. Dílčí sebehodnocení škola provádí na základě dosahovaných výsledků v soutěžích, úspěšnosti ohlasu realizované aktivity v řadách rodičovské veřejnosti a na pedagogických radách.

Kontrolní mechanismy

Připravený systém vnitřní kontroly ředitelka ověřuje a podle potřeby upravuje. Má sestavený měsíční plán kontroly jednotlivých oblastí práce, které prověřuje prostřednictvím konkrétních výstupů (např. dokumentace třídních učitelů a výchovného poradce, žákovské dokumentace, upravenosti tříd a školního pozemku, sleduje vedení skladu učebnic, čerpání rozpočtu, dozory, práci nových učitelů, úklid školy atd.). V návaznosti na výsledky přijímá opatření, jejich účinnost ověřuje zpětnou vazbou. Hospitace jsou rozplánovány na jednotlivé měsíce. Ředitelka se zaměřuje na 2. stupeň a do doby inspekce provedla 25 hospitací (5 ve školní družině), zástupkyně sleduje práci učitelů 1. stupně a navštívila 12 vyučovacích hodin. Záznamy z hospitací mají slabší vypovídací hodnotu směrem k metodám a formám práce i efektivitě hodiny. Sledovány jsou i písemné výstupy žáků (laboratorní práce, čtvrtletní písemné práce z matematiky a českého jazyka – předložena analýza prací žáků tří ročníků, sešity a žákovské knížky. Výsledky učení jsou ověřovány na obou stupních vlastními hodnotícími nástroji

(písemnými pracemi a testy) i standardizovanými testy (např. SCIO). Přehled o zjištěných skutečnostech vede ředitelka v počítači.

Hodnocení kvality řízení

Otevřený způsob řízení a komunikativnost členek vedení působí pozitivně na pedagogický kolektiv, který s novou ředitelkou dobře spolupracuje. Dokumentace vztahující se k řízení školy je neformální, stanovené úkoly jsou promyšlené a jejich realizace úspěšně probíhá, již jsou patrné dílčí pozitivní výsledky. Plánování, organizování, vedení, motivování jsou hodnoceny jako velmi dobré, stejně jako kontrolní mechanismy.

Kvalita řízení je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

ŠKOLNÍ DRUŽINA

Školní družina při Základní škole v Šenově u Nového Jičína má v letošním školním roce zapsáno 20 žáků (dva se v průběhu roku odhlásili) ve věkové skupině od 6 do 10 let. Pravidelný celodenní provoz jediného oddělení je zajištěn dopoledne od 6.00 do 7.50 hodin, odpoledne od 11.30 do 15.30 hodin. Obecně závaznou vyhláškou č.2 z roku 1997 byla stanovena platba za dítě umístěné ve školní družině (dále ŠD) ve výši 80 Kč měsíčně.

Personálně je ŠD obsazena odborně a pedagogicky způsobilou vychovatelkou se 100% úvazkem (tj. 29 hodin přímé výchovné práce týdně). Při své práci uplatňuje dlouholeté pedagogické zkušenosti a odborné zaměření na tělesnou a pohybovou výchovu (pravidelné návštěvy krytého bazénu, časté zařazování sportovních her a soutěží v tělocvičně i ve venkovním areálu školy). ŠD má k dispozici jednu učebnu v přízemí budovy, která není s ohledem na realizované činnosti vhodně zařízená. K dispozici je zde televizor, rádio a magnetofon. Na estetické výzdobě přidělených prostorů se podílejí děti výtvarnými pracemi. Výběr starších hraček, stavebnic a didaktických her je relativně dostatečný, ale dlouhodobě neprováděná zásadní aktualizace se projevuje v upadajícím zájmu dětí o práci s nimi. Také ve skladbě dětské literatury se projevuje stagnace. Z finanční částky poskytnuté na zajištění provozu byly nakoupeny populární dětské encyklopedie, pravidelně se nakupují oblíbené dětské časopisy - Pastelka, Ohníček, Sluníčko. Ke své činnosti využívá ŠD další prostory školy, zejména tělocvičnu a učebnu výpočetní techniky. K dispozici je rovněž školní hřiště s mantinely pro míčové hry a nedaleké travnaté hřiště. Týdenní skladba zaměstnání je vyvážená, dostatečný časový prostor je vyčleněn pro pobyt v přírodě. ŠD zajišťuje pitný režim dětí, forma otevřených plastových nádob je však nevhodná.

Výchovně-vzdělávací činnost ŠD je zahrnuta v koncepčních záměrech školy, celoroční plán je koncipován v obecné rovině. V předložených týdenních plánech se střídají zejména sportovní a výtvarné aktivity. Příležitostně jsou zařazovány přírodovědné a pracovní-technické činnosti (Den Země, Velikonoce apod.) bez tvořivého přístupu. ŠD se rovněž aktivně zapojuje do přípravy některých celoškolských akcí. Vychovatelka se účastní vzdělávacích akcí podle aktuální nabídky a okamžité potřeby. Vedení ŠD spadá do přímé kompetence ředitelky školy a sledování její činnosti je součástí vnitřního kontrolního systému. Zpráva o činnosti ŠD ve výroční zprávě školy uvádí výčet uskutečněných aktivit a doposud neslouží k efektivnímu sebehodnocení. Délka provozu byla udržena při snižujícím se počtu dětí podle potřeb rodičů a požadavků zřizovatele. Na část mzdy vychovatelky proto přispívá ze svých prostředků obec. Před vedlejšími prázdninami bývá zjišťován zájem o provoz ŠD. Při nízkém zájmu rodičů, který nebývá pokaždé podpořen nabídkou cílených volnočasových aktivit, není zpravidla

provoz zajišťován. Vnitřní řád školní družiny dostatečně informuje o provozu a zajišťuje bezpečnost žáků, v malé míře jsou uvedena práva dětí. Povinná dokumentace je vedena řádně na předepsaných formulářích, bez formálních nedostatků. Spolupráce s učitelkami 1. stupně orientovaná na okamžité individuální potřeby dětí je operativní a probíhá v rámci každodenního kontaktu. Vychovatelka ŠD má zahrnutu přípravu žáků na vyučování do plánu, konzultuje aktuální témata učiva s vyučujícími a rovněž upravuje plán s ohledem k ročnímu období. K procvičování a opakování dílčích poznatků jsou využívány didaktické hry a soutěže. Organizační zařazení vychovatelky do metodického sdružení 1. stupně je z důvodu jejího pracovního režimu nefunkční.

ŠD informuje o své činnosti veřejnost prostřednictvím občasných článků ve školním časopise a již zmiňované výroční zprávě. Nástěnka u vchodu do herny slouží ke zveřejnění informací organizačního charakteru (např. režimu dne, řádu ŠD, týdenního plánu práce apod.). Poměrně velký prostor je věnován prezentaci výtvarných prací a dětských výrobků.

Zjištění ČŠI vychází z hospitací při ranní i odpolední řízené činnosti. Ranní činnost byla s ohledem na zájem dětí organizována v tělocvičně (míčové hry, nácvik hodů na koš apod.). Odpolední zaměstnání odpovídalo cílům v týdenním plánu práce a bylo aktualizováno blížícím se Dnem matek. Jeho průběh byl výrazně řízen a děti měly malou možnost jej ovlivnit. Uplatňované metody nedostatečně podporovaly vzájemnou spolupráci, nezohledňovaly věkové rozdíly, individuální možnosti, potřeby a potlačovaly rozhodovací kompetence dětí. Motivace byla realizována vyprávěním vychovatelky, do kterého se děti zapojovaly zřídka. Postupná ztráta zájmu o činnosti se projevovala jejich netrpělivostí.

Při sledovaných činnostech nebyly v potřebné míře dávány podněty pro vzájemnou komunikaci dětí. Málo účinné výzvy, minimum pozitivního hodnocení dílčích úspěchů a nedostatečný emocionální podtext dokladovaly nedocenení významu motivace. Navíc se při komunikaci vychovatelky s dětmi opakovaně objevovaly nevhodné autoritativní prvky.

Celkové hodnocení organizace a průběhu výchovně vzdělávací činnosti, včetně motivace a komunikace

Plánování a příprava, prostorové, materiálně-technické a psychohygienické podmínky činnosti jsou průměrné, stejně jako průběh výchovně-vzdělávací činnosti. Organizace činností a personální podmínky jsou velmi dobré.

Celkově je školní družina hodnocena jako průměrná.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zařazení do sítě škol čj. 1-946/38/95-17 ze dne 21. 3. 1996 a Rozhodnutí o změně zařazení do sítě č. 705/98-17 ze dne 21. 12. 1998,
- Výjimka z průměrného počtu žáků v úplně organizované škole podle § 6 odst. 5 školského zákona čj. 14 463/98-22 ze dne 22. 5. 1998,
- Plán práce pro školní rok 2000/2001 a jeho přílohy (plán kontrolní a hospitační činnosti, plán práce výchovného poradce, dílčí plány práce metodických orgánů, plán metodického vedení začínajícího učitele),
- třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy a vysvědčení žáků 1. – 9. ročníku navštěvujících školu ve školním roce 2000/2001,
- učební plán školy a tematické plány sledovaných předmětů zpracované pro školní rok 2000/2001,

- dokumentace upravující organizaci výchovně-vzdělávací činnosti (rozvrhy hodin, Řád školy, Řád školní družiny, Organizační schéma, řád odborné pracovny fyziky a chemie),
- dokumentace školní družiny ,
- záznamy z pedagogických rad,
- rozhodnutí o odkladech povinné školní docházky (včetně podkladů),
- protokoly o opravných zkouškách,
- výroční zpráva školy za školní rok 1999/2000,
- personální dokumentace pedagogických pracovníků vyučujících sledované předměty,
- podkladová inspekční dokumentace pro základní školy.

ZÁVĚR

Základní škola v Šenově u Nového Jičína naplňuje základní požadavky realizovaného vzdělávacího programu v oblasti plánování, hodinové dotace výuky a souladu obsahu učiva s učebními osnovami. Bylo zjištěno porušení vyhlášky „o odborné a pedagogické způsobilosti učitelů“. Materiálně-technické podmínky jsou velmi dobré, včetně vybavení počítačovou technikou. Výuku na 1. stupni provádí převážně učitelé bez požadované odborné a pedagogické způsobilosti, což negativně kvalitu výuky neovlivňuje.

Pojetí výuky jednotlivými učiteli se odráží ve vyučovacím stylu, který preferují. Využívány jsou standardní metody i postupy s aktivním podílem žáka a prvky tvořivé učební činnosti. Rezervy jsou v uplatňování diferenciovaného učení. Převažuje snaha pedagogů o dosažení maximální úrovně znalostí a dovedností žáků.

Plánování je pojato jako celek, hlavní cíle jsou vymezeny. Základy systému řízení, včetně organizační struktury jsou velmi dobré, kontrolní mechanismy jsou funkční, chybí častější provádění hodnocení a klasifikace i dílčích výkonů žáků a možnost posouzení výsledků učení standardizovanými testy.

Celkově je škola hodnocena jako velmi dobrá.

Doporučení:

- Klasické vyučovací metody v matematice a přírodovědných předmětech doplňovat aktivizujícími formami učení; uplatňováním diferenciací ve výuce poskytovat všem žákům možnost reálně dosažitelných výsledků.
- Přehodnotit účinnost dosavadní spolupráce vychovatelky s metodickými orgány školy.
- Rozvíjet neformální komunikaci s rodiči a podporovat jejich účast a podíl na mimoškolní činnosti ŠD.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Věra Dufková	V. Dufková
Členové týmu	Mgr. Šárka Hanušová	Šárka Hanušová
	Mgr. Pavel Tisovský	Pavel Tisovský

V Novém Jičíně dne 15. června 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 18. červen 2001

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
PaedDr. Jana Bělůnková	Jana Bělůnková

Předmětem orientační inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci v Novém Jičíně, Štefánikova 9 do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): OÚ Nový Jičín, referát školství, Divadelní 3	2001-07-03	144 146/01-11128
Zřizovatel: OÚ Šenov u N. Jičína	2001-07-03	144 147/01-11128
Rada školy: není zřízena	-	-

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nepodány